

## Zondagsschoolboekje



Titel: Margareta Stolbersz

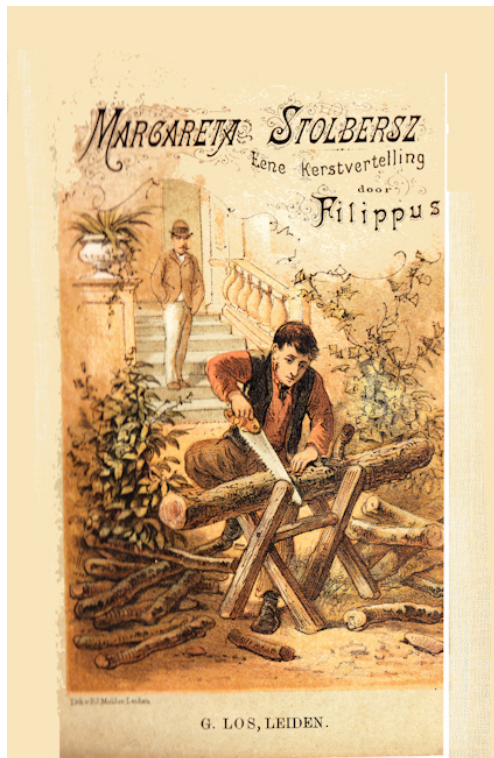
Auteur: Filippus

Illustrator:

Uitgever: G. Los, Leiden

Druk: 1

Jaar van uitgave: 1890



MARGARETA STOLBERSZ.

EENE KERSTVERTELLING

DOOR

FILIPPUS.

G. LOS. — LEIDEN.





Als gij des Zondags den voormiddaggodsdienst in het kleine nette protestantsche kerkje van het dorp G. hadt bijgewoond, dan zou het u zijn opgevallen, hoe weinig toehoorders Da. Stolbersz gewoonlijk had. Stellig zoudt gij het getal kerkgangers gemakkelijk hebben kunnen tellen.

Waren de dorpelingen daar dan niet kerksch? O, zeker! Maar de gemeente was zoo bitter klein; als ik hun aantal op dertig volwassenen schat, dan is dit niet bezijden de waarheid.

Lief, zeer lief was de ligging van G. Voor het grootste gedeelte tegen de helling van den berg gebouwd, prijkte het, vooral 's zomers, met heerlijke bosschen, welker geur u op grooten afstand reeds aangenaam aanded. Indien gij soms lust mocht gevoelen, de schoonheid aldaar met eigen oogen waar te nemen, dan reist gij slechts naar een der voornaamste steden van Gelderland, en daar zijnde, brengt de trein u, binnen eenige minuten ter plaatse waar gij zijn moet.

die 9 jaar oud is, doen wel hun best, om wat dor hout te sprokkelen en kleine diensten in het dorp te bewijzen, maar het loon dat zij daarvoor ontvangen en ook werkelijk thuis brengen, is o, zoo luttel. Een paar keer 's weeks gaan zij naar G. Allicht is er toch het een of ander te doen, waarmede zij een brood kunnen verdienen.

„Kom,” zegt Janus tegen Benjamin, „willen we van daag nog eens gaan? Gisteren heb ik van Piet Hommes, die hier voorbij kwam gehoord, dat er in het dorp een groote verkooping is, en dat er dan veel menschen komen.”

„Goed,” zegt Benjamin, en meteen wipt hij de woning binnen om moeder hun plan mede te deelen, die het best vindt.

Vader was dien morgen reeds zeer vroeg uitgegaan, om eveneens wat werk te zoeken. De wandeling viel niet mee.

De wind, die den vorigen nacht was gaan liggen, was weder opgestoken, en joeg het stof den jongens in de oogen en in de roode aangezichten. Vooral was de wind onaangenaam achter het kerkje. De jongens konden haast niet op de been blijven. En ze zijn zoo erg dun gekleed! Och, och! zoo weinig om het lijf en zoo weinig in het lijf! O, daar vliegt Janus' oude petje van 't hoofd. Hij aan het loopen; maar de wind loopt harder. Daar wil hij haar grijpen! mis; alweer een rukwind. Den jongen komen de tranen in de oogen en de haren fladderen hem om 't hoofd. Benjamin heeft den wedloop van verre aanschouwd,

Ik zou niet durven beweren, dat G. een zeer welvarende gemeente was; eer het tegenovergestelde. De meeste bewoners moesten door buitengewoon harden arbeid, in het zweet huns aanschijns, het brood winnen, en rijken! neen rijken waren er niet veel. Voor de menschen, die in de kom van het dorp woonden, was de omgang vrij gemakkelijk; maar die er buiten woonden hadden, vooral in den winter, zoo goed als in het geheel geen conversatie. Men moest dan minstens een half uur afleggen; en als dan sneeuw en storm de dagen, en bovenal de avonden guur maakten, dan deed ieder verstandig, maar stil in het hoekje van den haard te blijven zitten. Nu, in zoo'n hoekje kan het toch recht gezellig zijn, indien men maar gezond en tevreden is. Als gij mij evenwel vergezeld had naar de schamele woning van Benjamin Kroots, dan zoudt gij daar zoowel het een als het ander gemist hebben. En geen wonder!

Het is nu eerst einde November en er zijn reeds 3 weken voorbij gegaan sedert Kroots geen vast werk meer heeft. De boer laat hem nu en dan nog wel eens enkele stuivers verdienen, maar wat beteekent dit weinige, als men weet dat het gezin bestaat uit vader, moeder en 5 kinderen? En dat met den winter voor de deur, die zich reeds heeft aangekondigd door vrij felle nachtvorsten. De beide oudste jongens, Benjamin, die naar zijn vader heet en 12 jaren telt en Janus,

maar kon toch niet helpen. Daar wordt de pet opgenomen en over het lage hek der domine's woning geworpen en bedremmeld en verlegen, op de toonen, ziet Janus zijn hoofddeksele in den tuin liggen, zonder haar te kunnen oprapen.

Door de ramen der woning had de dochter van Da. Stolbersz, de lieve Margareta, den strijd van den jongen tegen den wind gezien, en onrustig heen en weer gedrenteld of zij helpen kon. Wacht, denkt ze... en in een oogwenk is zij de kamer uit en in de keuken.

„Zie eens, Jaantje,” zegt ze tegen de keukenmeid, „zie eens, dien kleinen jongen, daar buiten aan het hek; zijn petje is er over gewaaid, en nu kan de dreumes haar niet krijgen. Gauw Jaantje! het kind staat te bibberen van de koel; en breng hem maar hier in de keuken.”

In een wip was Jaantje aan het hek, deed het open en riep Janus in den tuin.

„Hier vent, raap je petje maar op. Zoo, kom nu eens met me meê. Nu, wat zeg je, hier is het lekker warm, hé! Ach,” zoo wendt ze zich tot juffrouw Margareta, wier medelijden volstrekt niet behoefde te worden opgewekt. „Ach, kijk eens, hoe schraal hij in de kleertjes steekt. Hebt je van morgen al gegeten, man? Zôé, kom dan eens hier, bij den warmen kookkachel zitten.”

Terwijl Janus op een stoel dicht bij het vuur plaats

neemt, krijgt Jaantje brood en boter uit de kast, welke bewegingen door het kind watertandend worden gadegeelagen.

„Zie zoo,” zegt ze, „nu nog een warm glas melk, en alles is in order.”

Margareta heeft slechts toegekeken en verblijdt zich innerlijk over het goede hart van Jaantje.

Neen, neen! Het was hier geen riemen snijden van andermans leer. Jaantje had haar vaste dagelijksche gevoelheid in de keuken, en uit haar eigen mond sparen, ten einde barmhartigheid te bewijzen, zou haar in de woning van den predikant, voorzeker niet belet worden.

Als Janus zijn handen gevouwen, de oogen gesloten en een kort gebed heeft gedaan, behoeft hij niet ten tweede male genodigd te worden. Terwijl hij zich te goed doet, komt er een ander aangezicht, over het hek, dat weer gesloten was, heengluren. Men zou het in de keuken niet hebben opgemerkt, als Janus niet, onder het gebruik van spijs en drank, telkens naar dien kant had gekeken.

„Zoekt je iemand, mijn jongen?” vraagt Margareta op haar meewarigsten toon.

„Ja, juffrouw,” zegt hij, „ik keek naar Ben.”

„Ben... wie is dat?”

„Dat is mijn broer, die van morgen met me mede is

„Maar jongens, dan hebt ge van middag niets te eten.”

Pijnlijk lachend keken de broeders den predikant aan. „Wij krijgen zoo dikwijls goen eten,” zegt de kleinste. „Vader verdient nu zoo weinig en zal blij zijn als we een roggebrood thuis brengen.”

Men kon het Ds. Stolbersz aanzien, dat hij bewogen is met het lot der kinderen, die, reeds zoo jong, in zoo hooge mate het zuur dezoes levens, de harde slagen van het lot en de moeielijkheden van dit aardse bestaan, moeten ondervinden. Maar hij dacht nog verder. Hij dacht over hun zodelijken, hun geestelijken nood. Wellicht ponsde hij over de woorden van den wijzen koning! dat armooide noeh rijkdom geschikt waren, den mensch voor den hemel te vormen! Over het Evangelio, waarin Jezus de kinderen tot zich roept

„Jongens!” zei hij, „hoe laat denkt je wel dat de verkoop zal afgelopen zijn?”

„Dat kan wel 1 uur worden, Dominé,” zegt Benjamin.

„Best! Dan komt ge hier, hoor!”

„Als 't u bliest, Dominé,” zeggen de jongens, grijpen naar hun petten, trekken de klompen aan, die in den gang waren blijven staan en begoven zich naar buiten, terwijl zij van tijd tot tijd omzien, naar het vriendelijke huis, het herbergzame dak.

gegaan, juffrouw;” en vragend kijkt hij zijn weldoenster aan, die dien blik maar wat goed verstond.

„Ja zeker kind; toe Jaantje, laat Ben ook maar hier komen.”

Benjamin kwam niet slechts binnen, maar werd evenzeer verkwikt; en met dankbare harten en blikken vol erkentelijkheid stonden zij een half uur later op, om hun weldoeners te verlaten.

Daar klinkt op eens de stem van den predikant in den gang.

„Margareta, waar ben je?”

„Hier, vader;” roept ze uit de keuken, waarvan de deur op een kier stond.

„Zoo,” zegt Ds. Stolbersz binnentredend, „hebt je bezoek, Jaantje?”

„Ja, Dominé,” is haar antwoord, „twee aardige jongens,” en tegelijkertijd vertelt ze in weinige woorden, het voorgevallene.

„En gaan jullie nu weer naar huis?” zich tot Benjamin en Janus wendend.

„Neen, Dominé,” zegt de oudste, „we willen eerst nog naar de verkooping gaan, om te zien of er voor ons iets te verdienen is; het is nu pas 10 uur, en als we maar voor donker thuis zijn, zal moeder ons niet beknorren, want zij weet, dat wij hierheen gegaan zijn.”

Ds. Stolbersz en Margareta gaan naar de woonkamer en Jaantje aan haar bezigheden, na van Margareta order ontvangen te hebben, wel te willen zorgen, dat er een verwarmend en voedend maal zou gereed zijn, tegen het uur dat de broeders zouden terugkomen.

„Ja, vader, dat is zeer goed,” zegt Margareta, conige oogenblikken nadat zij tegenover Ds. Stolbersz aan de tafel heeft plaats genomen; „ik zal dadelijk gaan zien of die kleederen zich nog in goede orde bevinden.”

Terwijl zij dus spreekt, pinkt zij een traan uit de zachte blauwe oogen weg.

Mijne jeugdige vrienden en vriendinnetjes moeten namelijk weten, dat Ds. Stolbersz zijn dochter had voorgeslagen, om de kleederen zijner overleden zoonztes, aan die arme kinderen te geven. Haar vroeg gestorven broertjes waren ongeveer van den leeftijd van Benjamin en Janus, maar iets grooter. Dat waren treurige dagen en het was in den eersten tijd alsof het huis was uitgestorven. Zes jaren waren er over heen gegaan en de Heer, die de waro Heelmeester is, had ook balsem in de diep gewonde harton gestort. De moeder van Margareta was reeds lang naar een beter Vaderland afgerooid en sedert een tweektal jaren had Ds. Stolbersz tot Margareta gezegd:

„Hoor eens, mijn dochter. Gij zijt nu 21 jaar; de tegenwoordige juffrouw gaat weldra trouwen en ik zie

er tegen op een nieuwe huishoudster te nemen. Wees jij dat in het vervolg."

En Margareta had gewillig dien last op de jeugdige schouders genomen en haar taak viel haar niet moeilijk, omdat zij die met liefde vervulde. Nu was het gezin ook niet groot. Het bestond uit 3 leden. De jongste, Maria, was op de kostschool en kwam slechts zelden thuis.

Margareta was naar boven gegaan en had de kleorderen in den besten toestand gevonden, dank haar aanhoudende zorg; nu komt ze belast en beladen, en geholpen door Jaantje, met alles naar beneden

„Vader," zei ze, „we moesten alles maar mede geven, dan hebben de kleintjes thuis ook wat, en als u het goedvindt, laat hun dan een paar maal in de week, b.v. 's Woensdags en 's Zaterdag, hierheen komen, dan kunnen wij altijd zien of er iets voor hen kan gedaan worden; in elk geval zal de keuken wel wat opleveren."

Intusschen had Jaantje het eten klaar gemaakt, en kwamen de jongens, ongeveer 2 uur terug.

Of zij zich aan het smakelijk gerecht te goed deden! Zij dachten geheel en al in Luilekkerland te zijn. Zulke heerlijke spijzen waren hun nog nooit over de lippen gekomen; en toch was het maar een eenvoudig maal, bestaande uit bruine boonen met een stukje vleesch.

Nu werd het tijd huiswaarts te keeren en De Stol-

Onderweg hadden ze niet weinig schik, als zij aan hen dachten, die thuis waren en er natuurlijk niets van konden weten. Het schemerde reeds toen zij de ouderlijke woning binnen traden; vader was niet best te spreken, wegens hun lang uitblijven en moeder maakte zich heel ongerust; maar toen zij hoorden wat hun was weder-  
varen en vooral toen zij de mand met haar inhoud zagen, ja, toen veranderden zij geheel van toon. Het was dien avond wel gezellig in de schamele woning en men was er zeer zeker tevreden en misschien voor het eerst werd er een danklied aangeheven, om Hem te prijzen, Die de harten der menschen rijgt en ons, ook in de grootste ellende niet aan ons lot overlaat.

Het is Zondag, twee dagen na het boven vermeldde. In de achterste bank van het kerkje te G. zitten twee knapen, die er voor arbeiderskinderen vrijwel gekleed uitzien. Hun oogen schitteren als sterretjes en wat staan ze vroolijk en vriendelijk. Ze hinderen niemand, zoals dat wel eens gebeuren kan; men kan zien, dat ze het naar den zin hebben. En wat luisteren zij goed en onafgebroken naar de prediking; en wat bidden ze ernstig mee; en wat begrijpen ze het goed, als zij hooren dat God Zijne kinderen nooit vergeet, noch verlaat.

Hoor, wat klinken hun kinderstemmen, bijna boven dat der menschen uit!

bersz hen tot zich geroepende hebbende, sprak tot hen: „Nu, vriendjes, gaat nu naar uw ouders. Elk en Woensdag en Zaterdag zien wij elkander, zoo de Heer wil, en vraagt uw vader of hij Maandagmorgen, tegen een uur of elf, eens bij mij wil komen."

Gepakt en gezaakt stonden de jongens geroed om te vertrekken, toen Jaantje met een ledige mand aan kwam dragen. Daar werd nu alles netjes ingepakt en konden de jongens elk een oor vatten, om dan gemakkelijker te dragen. Bij het hoongaan, stopte Margareta den oudste nog een kleinigheid in de hand en zeer opperzinnig gingen zij huns weegs.

Zij hadden het dorp nog niet geheel verlaten, toen Benjamin zijn broertje liet zien, wat hij van de juffrouw gekregen had.

„Wat zullen we daar mee doen?" vroeg Janus.

„Wel niets; aan moeder geven," was het eenvoudige becheid. „Maar wacht eens, misschien hebben ze thuis van daag niets te eten gehad en wij hebben daar maar zitten smullen; en als wij nu geld komen brengen, dan zouden vader of wij weer naar het dorp terug moeten. Laat ons een en ander koopen, dat kan nog best in de mand."

Daarop stapten zij den kruidenierswinkel, die tegelijk een halve grutterij was, binnen. Boonen, grutten en een stukje gerookt spek, konden ze er toch voor koopen.

De kerk is zoeven uitgegaan en de Dominé is met juffrouw Margareta in de kamer. Zij drinken een kop koffie.

„Hebt u ze wel gezien, va?" vraagt Margareta.

„Ja, kind," zegt De Stolbersz, „en ik ben blijde, dat ik hun Vrijdag, toen ze hier waren, niet heb aangespoord, om in de kerk te komen. Ziet ge, nu hebben zij, of hun ouders het uit eigen vrije beweging gedaan en die gedachte is aangamer voor mijn gevoel. Het zou anders zekerlijk den schijn krijgen van oogendienst, en gij weet, welke gebreken ik ook hebben moge, daar ben ik wars van."

Maandagmorgen, klokslag elf, werd er aan de huis-schel getrokken, Dominé kijkt even door de ruiten van zijn studeerkamer en bemerkt reeds den persoon, die door hem gewacht wordt.

„Wel," denkt hij, „die man is al heel prompt op zijn tijd. Nu, dat bevalt mij erg."

Eenige seconden later staat Benjamin Kroots voor hem, met de pet in de hand en belooft groetend.

„Heel best, dat je gekomen zijt, Kroots," zegt De Stolbersz, „en goed op je tijd ook. Zoo mag ik het wel."

„Ja, Dominé," geeft Kroots ten antwoord, „maar ik had toch in elk geval plan bij u te komen, en zou Zaterdag al hier geweest zijn, als ik niet gevreesd had, ongelogen te zijn; want wij gevoelen ons erg dankbaar, dat u ons uit den nood hebt geholpen. Wel, wel, wij keken onze

oogen uit, bij het zien van die kleeders en van die heerlijke eetwaren."

(Van die eetwaren begreep De. Stolbersz niets, want Margareta had er niets van gezegd).

"Kom, kom," zei Dominé, "het is wel goed dat je dankbaar bent, maar in de eerste en hoogste plaats, komt de dank voor alles wat wij genieten toe aan Hem." (Dominé wijst met de hand naar boven).

En om nu niet langer dankzegging aan te hooren, voor het, in eigen schatting, zoo weinige dat hij gedaan heeft, gaf hij het gesprek een andere wending.

"'t Is waar," zei hij, "ik heb je laten ontlieden, omdat ik hoop iets voor je te kunnen doen. Zooals je wel zult bemerkt hebben, blijft de familie van mijnheer den Baron, dezen winter op het kasteel doorbrengen. In het najaar zijn er in de bosschen van het landgoed veel boomen geveld, en die wil de Baron nu laten zagen en kloven. Toen ik je aardige jongens Vrijdag leerde kennen en van hen hoorde, hoe het tegenwoordig met je gesteld is, dacht ik zoo, dat zou voor Kroots misschien wel een aardig karweitje kunnen zijn. Hier hebt je een brief, dien moet go den heer Baron maar ter hand stellen en de rest zal wel volgen. Ik denk wel, als de Baron je gebruiken kan, je er den geheelen winter, werk zult vinden. Het zijn op het kasteel, zooals je wel eens ge-

verliet Kroots het kasteel. Zijn weg voerde door het dorp, voorbij de pastorie en het kerkje, langs de dorpschool.

Het hoofd dier school opende juist de deur om binnen te gaan. Daar ziet hij Kroots en spreekt hem aan, als volgt:

"Zeg, beste vrind, vertel me eens hoe het komt, dat uw kinderen zoo weinig de school bezoeken.

"Wat zal ik u zeggen," hernam Kroots, stotterend. "Ik weet... ik wil... ik zou ze gaarne zenden... maar... maar... de winter... geen werk... slecht in de plunje... het schoolgeld."

"En," zeide de heer Wilkers, "zou er dan geen mogelijkheid bestaan, om dat weinige schoolgeld te betalen. Zou de Commissie der school u daarin dan niet tegemoet willen komen? Zoudt gij niet denken dat er nog menschen te vinden zijn, die het u eenigszins gemakkelijk zouden willen maken? Hebt gij er al eens met De. Stolbersz over gesproken. Maar misschien gaan ze ook niet eens op de catechisatie; ten minste op de Zondagschool zie ik ze nooit. Voor de kleinsten is het, met dit jaargetijde wel wat moeilijker, dat kan ik begrijpen, maar de twee oudsten!"

Ofschoon de taal van den onderwijzer Kroots niet zoo lieflijk in de ooren klonk als die van De. Stolbersz of ook wel als die van mijnheer den Baron, toch moest Kroots hem uit den grond zijns harten gelijk geven. Hij

hoord zult hebben, opperbeste menschen, en ik hoop dat je godrag zoo zal zijn, dat ik geen berouw zal behoeven te gevoelen over mijn aanbeveling."

Spreeken kon Kroots niets; hij stamelde slechts... dank... dank... maar de groote tranen, die over zijn mannelijk bruin gelaat rolden, waren de beste tolken. Terwijl Kroots de trap afloopt, roept Dominé hem na: "Kroots, ga nog even in de keuken!"

Ziet gij, mijn lezers en lezeressen, het was zoo de Christelijke gewoonte van De. Stolbersz en zijn gezin om niemand ongetroost en onbemoedigd heen te zenden. Zij althans behoorden niet tot de zulken die tot hun arme natuurgenoeten zeggen:

"Gaat heen en wordt warm."

Dat ondervond Kroots ook nu weder, toen hij zich in de keuken der pastorie te goed deed aan brood met koffie.

Bij den Baron van Hardinxga toegelaten, overhandigde Kroots den brief van De. Stolbersz.

De Baron las hem met aandacht, richtte zich toen tot Kroots en vroeg op welwillenden toon, "of hij lust had het bedoelde werk tegen vast weekloon te verrichten." Dit loon werd door den Baron zelf bepaald en gij kunt denken dat het nog al meéviel.

Opperuimd en met iets in het hart, waarvan hij zich op dit oogenblik, geen rekenschap vermocht te geven,

stond dan ook beschroomd, maar nam zich plechtig voor, in dien toestand verandering te brengen.

Bij de zijnen gekomen, verhaalde hij zijn wedervaren bij De. Stolbersz, den Baron en den heer Wilkers. Met open mond had men geluisterd.

"Ja, moeder," zei hij tot zijn vrouw, "de kinderen moeten naar school en Benjamin met Janus ook naar de Zondagschool; aanstaanden rustdag te beginnen. Morgen ga ik toch tusschen schaftijd naar het dorp en zal dan bij De. Stolbersz en den heer Wilkers aanloopen.

Den volgenden morgen, Dinsdag, was Kroots reeds te 8 uren bij den Baron aan het zagen dat het een lust had en de Baron, die hem ongezien kon gadeslaan, zonder dat Kroots het gewaar werd, dacht bij zichzelf: Nu, de Dominé heeft mij een flink en ijverig werkman bezorgd. Als hij zoo voortgaat, zal ik eens zien wat er verder voor hem dient gedaan te worden.

Om 12 uur trok Kroots zijn buis aan en begaf zich naar het dorp. Zacht trok hij aan de schel der pastorie.

"Zoo, Kroots, ben je daar," hooren wij Jaantje zeggen. "Ja wel, je kunt Dominé spreken. Wacht nog even, dan is de catechisatie uit."

De. Stolbersz liet zich niet lang wachten.

"Ik zie," zei hij tegen Kroots, "dat gij bij den Baron klaar zijt gekomen; dat doet mij zeer veel genoegen.

Maar hoe is het, je ziet er niet vrolijk uit; scheelt je wat?"

„Nee, Dominé," zei Kroots, „ik ben zeer wel, maar er ligt mij iets op het hart. Ik moest mij schamen, dat mijn kinderen, niet eens bij u op de catechisatie gaan en toch hebt u ons uit den nood geholpen; zou ik, onder erkenning dat ik zeer verkeerd deed, mijn twee oudsten onder uwe leiding mogen stellen."

„Ik zal ze met liefde ontvangen," zei de predikant, zonder er een enkel woord van verwijt aan toe te voegen.

„Welk een man, die Ds. Stolbersz," dacht Kroots.

„Zeg Kroots, hebben de jongens een Bijbeltje," vroeg de Dominé.

„Nee... ja... nee," wilde hij weder zeggen, maar eer hij het laatste woord had uitgesproken, was Margareta reeds opgestaan, had de boekenkast van haar vader geopend en er twee nette Bijbeltjes uitgenomen.

„Geef die den jongens," zei ze tegen Kroots, die opgeruimerd dan hij gekomen was, de woning verliet.

Het werd tijd ook, want hij moest zijn boterham nog gebruiken en zorgen tegen half twee weer aan het werk te zijn.

Dinsdagmorgen was Kroots bij den Baron den arbeid begonnen, en nu was het Zaterdag morgen 12 uur.

Kroots had zich voorgenomen om juist dien dag (dan

„Nee, mijnheer de Baron," zei Kroots, „ik wil geen onwaarheid spreken; mijn kinderen gaan niet school; het moet er maar uit, ik kon geen schoolgeld betalen en schaamde mij er om te bedelen."

„Maar Kroots, waarom hebt je dat Ds. Stolbersz niet gezegd? En op de Zondagschool, dat kost toch niets."

Kroots maakte een gebaar dat de Baron wel verstond.

„Ga, nu maar spoedig het verzuimde herstellen, want je weet wel, dat je de kinderen niet onwetend moogt laten, ook en vooral niet in het Evangelie."

Kroots ging naar den heer Wilkers en de zaak van het schoolgeld kwam in order, en de kinderen werden ingeschreven op de lijst der Zondagschool; en de twee oudsten kwamen regelmatig ter catechisatie, of het mooi weer was of niet; en de Dominé had veel schik in het leeren der knapen; en het speet hem in 't geheel niet, dat hij zich het lot van het huisgezin van Kroots had aangezien; en de Baron toonde meer dan eens, een weldoener te zijn van het echte soort; en de onderwijzer der dag- en Zondagschool was meer dan tevreden over de vorderingen en het gedrag van Benjamin en Janus; en de vader en de moeder dier jongens kwamen trouw ter kerk, zonder dat iemand hun daartoe had aangepoerd en leerden op gevorderden leeftijd, wat zij in hun jeugd niet hadden geleerd; zij leerden God te dienen uit een

behoefde hij slechts een halven dag te werken) even bij den heer Wilkers aan te loopen, om over zijn kinderen te spreken.

Toen het nu tijd was om den arbeid te staken, werd hij in de kamer van den Baron geroepen, om zijn loon te ontvangen.

„Kroots," zeide deze, „ik heb uw gedrag gedurende de weinige dagen, die gij in mijn dienst zijt, nauwkeurig nagegaan. Ofschoon ge geen volle week hebt gewerkt, wil ik je toch een volle betalen."

Daar had Kroots natuurlijk niets tegen.

„Je zou zeker wel wat brandhout mee willen nemen?" Of Kroots wou.

„Hoe is het met je wintervoorraad gesteld? Zijn de aardappelen al op?"

Kroots' aardappelen waren al lang opgegoten.

„Je moest den wagen maar mednemen, dan kan je daar het hout en een paar mud aardappelen op leggen."

„Kroots zou mijnheer den Baron wel willen verzoeken, of hij dat straks of vanmiddag mocht doen, want hij moest even bij mijnheer Wilkers zijn om over zijn kinderen te spreken."

„Best, Kroots, ga je gang. Zoo, zijn je kinderen bij mijnheer Wilkers op school; zeker ook op de Zondagschool?"

rein geweten; zij leerden Jezus lief te hebben als hun Zaligmaker; zij verblijdden zich in het bezit hunner oudste zonen, die hun troost en hun vreugde waren; en toen het Kerstmis was en er op de Zondagschool feest werd gevierd, mochten zij ook onder de feestvierende kinderschaar zijn en hoorden zij heerlijke Kerstfeestlieden zingen, die hun tranen van dankbaarheid ontkolten, en toen zij 's avonds met het gansche gezin bijeen waren werd er nogmaals gezongen en werd er gebeden en veel zeer veel gesproken over het kindje Jezus in doeken gewonden en liggende in Bethlehems kribbe.

Zoo leert ons ook dit verhaal weder, dat de Heer uit kleine oorzaken, groote gevolgen kan doen geboren worden.

Herinner u slechts de over het hek gewaarde pet van Janus, en zijn droefheid over dat oude kleedingstuk. Hoe juist de opmerkzaamheid van juffrouw Stolbersz daarheen werd geleid.

Vervolgens het liefdevolle hart der dienstbode wier medelijden zoo zeer werd opgewekt. De juiste wijze van weldoen, als waarvan de predikant een zoo schoon voorbeeld gaf. Wat moest het voor Kroots een aangename gewaarwording zijn, toen hij in staat werd gesteld zijn brood bij den Baron te verdienen. Zoo hem daar een salmoes in de hand ware gelegd, zou dit dan dezelfde blijdschap hebben verschaft? Wij twijfelen er aan. —

Weldoen is dus een Christelijke deugd, die nooit mag verzaakt worden. Anderen, die niet met aardse zegeningen bedeeld zijn als wij zelf, de liefderijke en behulpzame hand bieden, is een bewijs, dat ons hart op de rechte plaats zit. — Maar weldoen met verstand; helpen, in dier voege, dat het blijvend nut sticht, is een kunst die niet zoo gemakkelijk wordt aangeleerd.

Die kunst verstonden al de hoofdpersonen van ons verhaal en plukten daarom ook de rijkste en gezegendste vruchten. Toen onze beide knapen, Benjamin en Janus, op volwassen leeftijd gekomen waren, vertelden zij nog menigmaal in den kring hunner vrienden, en bij gelegenheid van het Kerstfeest, het gebeurde op dien stormachtigen dag, hoe de honger hen naar het dorp dreef en ongetwijfeld zullen zij dan den Heer hebben geprezen in het lied dat gij vindt in den 33<sup>sten</sup> Psalm vers 10 en 11:

Zijn machtig' arm beschermt de vromen,  
En redt hun zielen van den dood.  
Hij zal hen nimmer om doen komen,  
In duren tijd en hongersnood.  
In de grootste smarten,  
Blijven onze harten  
In den Heer gerust.  
'k Zal Hem nooit vergeten,  
Hem mijn helper heeten,  
Al mijn hoop en lust.

Laat ons alom Zijn lof ontvouwen,  
In Hem verblijdt zich ons gemoed;  
Omdat wij op Zijn naam vertrouwen,  
Dien naam zoo heilig, groot en goed.  
Goedertieren Vader,  
Milde Zegenaar!  
Stel Uw vriendlijk hart,  
Op Wiens gunst wij hopen,  
Eeuwig voor ons open;  
Weer steeds alle smart.

